

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

13. Aliæ quæstiones de pensionibus diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

illis vero nulla pensiones Iure communi incompatibiles dicuntur. Sed viz quaestio in eo consistit, An cum iure naturali, & recta ratione pugnet, ut quis plures simul pensiones habeat, cum earum una sufficiat eius vitae commode sustentandae. Quia in re, meo iudicio, id eum recta ratione videtur dissentire: Namque ut non semel à nobis superius est dictum, pensio datur, ut vitae alimentum: ergo si una sufficiat Clerico, quo iure illi præbetur altera? quæ si præbeatur, habebit ille proculdubio alimentorum tantum, quantum pluribus sustentandis sufficiat, quo fiet, ut unus quidam cluatur, alter vero ebrius sit, quod Paulus in Corinthiis minime probabat. Neque tamen negamus, vni plures posse pensiones assignari ob eius merita, videlicet ob literarum generis nobilitatem, insignem vitam, & morum probitatem, & ob multa, & magna in Ecclesiam Romæ merita, atque adeo ob plura in Rempublicam Christianam beneficia, vel ob alias personæ dotes.

Octavo quaeritur, An beneficium possit cum pensione permutari? Respondet communis omnium opinio, non posse, quoniam pensio, Ecclesiasticum non est beneficium: hoc autem cum solo potest beneficio commutari. Gigas qu. 33. de pensionibus. Cardinalis, Imola, Felini, & aliorum seculus sententiam, docet ideo cum pensione beneficium permutari non posse, quia pensio est quid temporale, & profanum. Verum hoc omisso: asserimus, beneficium simpliciter permutari non posse, quia etiam cum iure ad beneficium, quale ius dat regressus, vel electio, vel nominatio à Patrono facta, beneficium nequit permutari: vnde etiam si pensionarius habeat potestatem à Rom. Pont. transferendi pensionem: non tamen eam cum beneficio permutandi, quia ius non habet in beneficio.

Nono quaeritur, An qui est excommunicationis vinculo obstrictus, solvere pensionem debeat? Ratio quaestiois est, quia Beneficiarius donec ita irretitus maneat, beneficij fructus non percipit. ut indicat c. Pastoralis, prope finem, de appell. & docet Innocent. ibid. & Glossa in e. student, distinct. 50. Archid. in e. Adhuc, distinct. 32. & Hostiensis in summa. tit. de sent. excom. §. Quis sit effectus, circa principium: sed pensio debet ex fructibus, ergo qui fructus non percipit, pensionem non debet. Respondeo, eum scilicet excommunicatione affectum, minime excusari à pensione solvenda, nam ut ait Bart. à Gigante nominatus, in q. 64. n. 4. Sacerdotes, qui excommunicati fructus beneficiorum non percipiunt, debeat censum solvere, quia onera sustinere coguntur, tametsi commoda non percipiant. Sicut, inquit idem Bartolus, qui sua culpa sunt ab urbe eiecti, quamvis suorum bonorum fructus non capiunt, debent nihilominus onera solvere. Nec dissentit Baldus, eodem teste Gigante, dicens: Si nobilis ob delictum nobilitatis privilegium spoliatur, debet nobis hominibus onera sustinere, & solvere collectas quas ceteri nobiles solvere coguntur. In his enim ac similibus sententia nocet quod pertinet ad eorum commoda, non tamen onera.

Decimo quaeritur, An Ecclesia, in cuius fructibus est annua pensio constituta, si vacat, debet pensionem solvere, ut cum eius Rector est à Paganis, vel hostibus captus? Respondeo, eum Gigante q. 65. n. 1. & seq. in litteris Pontificijs, de more hanc clausulam poni: (Pensionem annuam 20. ducatorum auri de Camera super fructibus, redditibus, & proventus Ecclesie talis per Titium, vel eius Rectorem moderatum, & successores suos in dicta Ecclesia annis singulis persolvendam.) Ex quib. verbis intelligitur, successores in beneficio, in quo est pensio constituta, eam solvere debere, quia est onus impostum beneficio. Ex quo etiam fit, ut ecclesia vacans; si per economum, vel curatorem, vel alium administratorem regitur, is curare debeat, ut pensio solvatur.

Vndecimo quaeritur, An pensionarius, cui est referuata pensio libera ab omni onere, solvere debeat, si aliquid onus insolitum, & extraordinarium imponatur? Gigas qu. 66. id negat: quia teste, inquit, Bartolo, quando cumque clausula casus aliquos fortuitos excipit, & postea generatim dicitur (Et quoscumque alios) intelligitur excipere alios similes expressis non grauiore: eo quod grauiora non vi-

deantur in mentem venisse eis qui contraxerunt. Idipsum docuerunt Angelus, Baldus, Paulus, & ceteri Iuriconfulti, quos ibidem refert Gigas: Ita ut qui promittit se soluturum impensas, solvere solum debeat consuetas, & moderatas. Verum utcumque se res habeat, in litteris sane Pontificijs ideo hæc solet clausula apponi, ut pensio libera sit à quolibet onere, etiam extraordinario atque insolito.

Duodecimo quaeritur, An Clericus, qui facilius beneficij obtinendi causa, promittit se maiorem pensionem soluturum, quam ferre beneficium queat, tutus sit in conscientia? Minime: quia in cap. Cum Clerici, de pactis, statuitur: ut Clerici, qui maiores solito pensiones promittunt se soluturos, ut facilius Ecclesias consequantur appellatione constante, Ecclesijs eo modo acquisitis spolientur.

Decimotercio quaeritur, Sed quid de eo Clerico, qui vel Parochialem Ecclesiam assequatur, mentitur, fructus excedere summam centum aureorum, ut pensio imponatur: cum tamen reuera eam quantitatem non attingat? Respondeo, hoc etiam condemnari in prædict. cap. Cum Clerici: quia cum in Concil. Trident. prohibeantur pensiones in beneficijs Parochialibus, cum eorum fructus 100. aureorum non superant quantitatem: ideo Clericus mentiendo exprimit, ac fingit beneficij fructus, ut ob pensionem alteri referuata, facilius beneficium potiat, cum tamen clam cum pensionario conveniat, nihil ei fore solvendum, si fructus ea non fuerint quantitate maiores.

Decimoquarto quaeritur, An pensionarius facere mentionem debeat pensionis, ad quam exigendam ius obtinet, cum beneficium impetrat à Romano Pontifice? Respondeo distinguendo: Aut ille beneficium impetrat iure, & titulo paupertatis, aut secus. Priore modo, debet facere mentionem, alioqui subreptitia literæ iudicantur, cum aliquid taceatur, quod expressum, difficiliorem redderet impetrationem. Posteriore modo, necesse non est fieri mentionem, cum pensio beneficij Ecclesiasticum non sit.

Decimoquinto quaeritur, An pensio possit alicui referuari cum conditione, ut eam dimittat: cum primum fuerit beneficium consecutus ipsius vitæ sustentandæ sufficiens? Respondeo, hanc quaestionem ei non absimilem esse. An liceat Episcopo ita cum Titio pacisci: Dabo tibi quorannis quinquaginta aureos, donec beneficium tibi aliquod contulero. In hac conventionem (ut respondeam quaestioni) aut Episcopus beneficium promittit se daturum Titio pro stipendio, quod in singulos annos erit ei soluturus, & tunc se inlicitè Simoniacè habet proculdubio: nam spirituale promittit stipendij loco alias debiti. Aut gratis beneficium promittit, & sic liber est ab omni Simoniacè vitio: id enim peius est, ac si conveniret cum Titio: Hinc ad tot annos stipendium tibi solvam, postea vero beneficium dabo. Ita & in præsentis quaestione, si Legatus Pontificis habens facultatem referuandi certas pensiones, cum Titio conveniat: Referuabo tibi pensionem annuam 50. aureorum, eo pacto, ut eam dimittas, cum tibi beneficium contulero: male pensionem referuat, quia promittit se beneficium daturum, sub conditione pensionis ab Titio relinquendæ: beneficium autem sub conditione nec conferri, nec promitti potest, cap. vlt. de pactis.

CAP. XIII.

Alia quaestiones de pensionibus diluuntur.

Primo quaeritur, An fructus beneficij, in quo referuatur alteri pensio, eo ipso intelligantur tacita hypotheca obligati pensionario pro pensione sibi solvenda? Hanc quaestionem tractat Gigas de pensionibus quæst. 51. vbi dicit, eam esse pulchram, & tractatam à Ludouico Romano in consil. 388 quod incipit: In casu propositi thesauris, & à Paulo Castrenf. in consil. 338. cuius initium est: Quia exceptiones, volum. 1. & Felino in c. Ad audientiam 2. de rescrip. Cacciaupo tractat. de pensionibus. qu. 9.

Duae sunt opiniones: Una est Ludouici Romani, affirmantis eos fructus esse tacite obligatos pensionario, ac proinde posse pensionarium agere hypothecaria actione contra quemlibet eorum fructuum possessorem: huc sit vniuersalis, siue singularis possessor. Id probat, quia ex litteris Pontificijs quibus pensio referuatur, apparet eam assignari super fructibus beneficii, quod tali onere grauat. Dicitio autem (*super*) iuncta in sermone certae rei, cui adiungitur, tacitam hypothecam inducit, l. *Coscillis*. §. *Institutio*. ff. de l. 2. vi. anni. *Bart. in l. Fundus*. ff. de annuis leg. Item quia pensio Rom. Pontificis auctoritate conceditur Clerico loco alimentis, vt habeat vnde commode sustentetur sed quando quis mandat alimentis alicui praestari, & designat certam rem ex qua alimenta praestentur, ea res manet tacita hypotheca obligata pro alimentis soluendis, *Glo. in l. Lucius*. ff. de ali. vel ciba. legat. §. *in l. Casus*. ff. de annuis legat. c. l. 2. de alimen. & ciba. legat.

Altera opinio est Pauli Castrensis in *pradicta* conf. negantis fructus talis beneficii esse tacita hypotheca obligatos pensionario, quia peculiare, inquit, est in alimentis, vt ea res, ex qua sunt alimenta alicui conferenda, tacite obligetur, ergo locum non habet in pensionibus, neque in annuis legatis alicui. Idem ex verbis litterarum, quibus Pont. referuatur Clerico pensionem, constat eam esse soluendam ex fructibus Ecclesiae, ac quando beneficium est translatum ad alium, fructus non sunt amplius veteris possessoris: ergo tali oneri non subiiciuntur. *Felin. loc. cit.* videtur subscribere sententiae Pauli, ac Cacciaopus distinguit. Si pensio, inquit, loco alimentis Clerico detur, opinio Ludouici Romani est verax: si pensio referuatur Clerico pauperi. Si vero non conferatur tanquam alimentum, vt si referuatur Clerico diuiti: eo quod fuerit de Ecclesia bene meritis, tunc opinio Pauli magis ad veritatem accedit. Item distinguit: si fructus collecti, percepti, & consumpti fuerint a bonae fidei emptore, siue beneficii singulari successore, non sunt tacita hypotheca obligati pensionario, quia nunquam fuerunt prioris Beneficiarij obligantis beneficium. immo idem iuris est, inquit, si fructus extant apud talem emptorem, vel singularem in beneficio successorem. Si autem fructus tempore quo referuata est pensio, adhuc pendentes erant, tunc tales fructus tacita hypotheca sunt obligati pensionario, quia fructus quamdiu pendunt ex arbore, vel terra, censetur pars fundi leg. *Fructus*. ff. de rei vend. *Gigas* q. 117. generaliter ait, tales fructus esse pensionario tacita hypotheca obligatos, siue pensio loco alimentis referuatur Clerico indigentis, siue alia de causa Clerico abundanti: censet enim, non esse peculiare in alimentis, vt inducant tacitam hypothecam in re, ex qua solui debent. Sed id esse commune in quibusuis annuis legatis. At cum pensio, vel loco alimentis, vel saltem annui cuiusdam subsidij dari soleat, consequens est, vt fructus, ex quibus soluenda est, sint tacite obligati pensionario. Nam vt notat *Bart. in l. Lucius*. ff. de alim. & ciba. leg. §. *in l. Fundus*. ff. de annuis leg. quandocumque testator legat alimenta, & annua subsidia vitae, & certam rem designat, ex qua illa praestentur, tunc res illa tacita hypotheca est obligata: & quia pensio referuatur Clerico, vel tanquam alimentum, vel certe tanquam annuum vitae subsidium, eo ipso fructus beneficii, in quo pensio constituitur, tacite sunt pensionario obligati. Haec opinio videtur magis ad veritatem accedere. Causa enim pensionis est pia.

Secundo quaeritur, An pensionarius, spoliatus possessione vel quasi possessione pensionis in fructibus, certi beneficii referuata, possit iure agere de spolio, & petere vt auctoritate Iudicis restituatur pristinae possessioni? De hac quaestione tractat *Gigas de pensionibus* quest. 47. vbi dicit esse quaestionem quotidianam, & de ea sepius se fuisse consultum. In primis tunc pensionarius dicitur spoliatus possessione pensionis sibi assignata: quando pensionem petit ab eo, qui illam sibi soluere consueuerat, & a quo eam per plures annos acceperat, & ille soluere non vult: nam eo ipso quod soluere recusat, spoliare videtur pen-

narum possessione pensionis: Sic enim l. *potest*. m. *capit. Subor*. de sentent. & re iudic. inquit, *Tunc iudicium dicitur spoliare dominum sua quasi possessione iurisdictionis, quando ei parere renuit. Et Decius* conf. 136. quod incipit: *In casibus tenentis & praestantissimi viri*. ait: *Quando debitor census, vel pensionis recusat soluere creditori, quia non vult, & quia non potest, tunc intelligitur eum spoliare possessione census. Et quicquid, vel pensio non est res corporalis, cum sit ius quoddam, & possessio sumpta proprie solum rerum corporaliu, ideo Iuris interpretes in hac parte dicunt, pensionarium non possidere, sed quasi possidere: & spoliari non possessione, sed quasi possessione, cum negat illi pensionem is, qui soluere consueuerat.*

In hac quaestione dicendum est, pensionarium posse agere iudicio de spolio, & iudicio possessorio ad recuperandam pensionem. Hoc colligitur ex *Abbat. Innocentio & alijs in capitulo Peruenit. de cens. sic docet Gigas quaestione supra cit. n. 2.* Pensio enim, est onus reale impositum in fructibus beneficii: Item, est ius quoddam exigendi eam ex beneficio alterius, & quia est onus impositum beneficio, transit ad quemuis successorem in beneficio quamdiu pensionarius viuit: ergo pensionarius censetur spoliatus quasi possessione sui iuris, quando negatur illi pensio, quae ei solui consueuerat, ac proinde potest agere de spolio, & iudicio possessorio, & interdicto recuperandae possessionem. Et iuste *Gigas*, sic sentit *Rota* decil. 24. *de restitut. spoliator. qua incipit: (Nota quod in antiquis, & Abb. conf. 2. incipit: In causa qua ad praesens vertitur inter Dominum Antonium & Dec. in conf. supra dicto 136. volum. 1. & Rota decil. 4. de restitut. spoliator. in nouis, qua incipit: Possessor beneficii & Cacciaopus, q. 18.*

In dubium vocatur, An in hoc casu in quo pensionarius iure potest agere de spolio, cogatur ostendere titulum, hoc est, ipsum ius pensionis, quod habet *Rota* apud *Gigas* rem q. 117. decil. 11. in antiquis, qua incipit: *Nota quod in spoliacione de restitut. spol.* dicit eum, qui affectu se esse spoliatum possessione, vel quasi possessione pensionis, prius ostendere debere se habere ius, quia in huiusmodi casu possessorem iudicium a petitorio separari non potest, eo quod non restituitur possessorem ius, quin petitorium restituatur, cum possessio in reb. in corporalibus haberi sine iure non possit l. 3. §. *Hoc autem*. ff. de itinere, actusq. priu. c. *transmissa*, de restitut. spoliator. Hanc *Rota* sententiam improbat *Decius* *praefat. conf.* 136. *vers. Nec obstat, quod possessorium, eo quod verus est, quod dicit Abbas in cap. Querelam, de elect. notat* 3. his verbis: *Nota, & tenementum istum extant, quod pro pensione nouiter subtracta, annuatim soluit praestari, nisi potest iudicio possessorio ad ipsius restitutionem: & probata praestatione soluta, debet actor reduci in eum statum, in quo prius erat, licet nihil doceat de proprietate iuris illam percipiendi. Sic ille. Gigas quaestione citat numero 4. has duas opiniones conciliat, distinguendo: si pensionarius spoliatus possessione pensionis, fuit per multos annos in possessione illius, tunc vera est Abbatis opinio, non egi pensionarium ad probandum ius pensionis, quia diuturna possessio inducit titulum, siue ius saltem praesumptum: & hoc sententiam etiam *Audiores Rota* *decisione* 4. citata, qua incipit: *Possessor beneficii, in nouis, & Innocentius, in cap. Transmissam, de elect.* Si vero in possessione per modicum tempus tunc non sufficit, vt pensionarius probet se possedisse, nisi probet etiam se habere ius pensionis exigenda: & hoc modo est vera opinio *Rota* *decisione* 11. *pradicta, in antiquis, qua incipit: Nota quod si in spoliacione: quia recens possessio, & ad modicum tempus habita, non videtur in iudicio titulum praesumptum inducere. Haec sententia, meo iudicio, cum veritate, & cum iure ipso congruit. Quid si is qui agit iudicio possessorio, ad recuperandum id quo spoliatus est, causam alleget: cum tamen eam veram fuisse non probet? Respondet: *Innocentius in capitulo Querelam, de elect. quem sequitur Angelus l. 1. ff. de elendo, c. ubi noceat. Si dico, inquit Angelus, me spoliasti possessione annui beneficii mihi debiti ex certa causa, licet illa causa non probetur, sufficit***

tamen ad victoriam, quod ego probem spoliationem. & dicit se illo anno ita consilium dedisse, & obtulisse.

Quid itidem dicendum, si pensionarius fuerit spoliatus perceptione pensionis vno anno tantum, & anno proxime sequenti perceperit, poteritne agere iudicio possessorio ad recuperandam pensionem, quae sibi est vno anno denegata? Respondet Giga questione citata numero 8. secutus Rotam decisione 13. quae incipit: Praeceptor. de restit. spol. posse agere. Dubium quoque est, An si Rector certae Ecclesiae, qui per multos annos percepit pensionem suae Ecclesiae, debitam ab altera Ecclesia, mortuus fuerit, & successerit alius in eo beneficio, possit successor agere de spolio contra Rectorem Ecclesiae obligatam ad soluendam pensionem, qui illam soluere sibi renuit: Ratio dubitandi est, quia eiusmodi successor nunquam fuit in possessione iuris eam exigendi. Respondeo, cum Gigante qua. cit. n. 9. & cum Rotam decis. 4. in nouis. sup. cit. quae incipit: Possessor beneficii. posse agere, quia non ipse Rector, sed Ecclesia, cuius est Rector, videtur agere: & Ecclesia fuit in possessione.

Idem iuris est, si quis fuit in possessione iuris exigendae certae pensionis ex fundo alterius, si moriatur is, qui eam soluere consueuerat, & successor in illo fundo nolit eam soluere, poterit agi contra eum iudicio possessorio pro eius recuperatione, quamuis eam ipse nunquam soluerit. Sic Guido Papae decis. 529. quae incipit, Supra dicit. domi. Petrum, & probat, quia ex variatione personarum non mutatur ius actoris, quia praecessor, & successor etiam in officij, & dignitatibus vna, & eadem persona censentur, ut Doctores annotant in cap. quoniam. de officio delegat. & Glossa in cap. gratioso. de rescript. in 6. Sic etiam sentit Giga quaest. citata. nu. 10.

Tertio quaeritur, An pensio ex toto, vel ex parte remitti debeat, si fructus beneficii fuerint ex parte diminuti, vel ex toto perierint casu aliquo, videlicet, vel bello, vel hostium incurfu, vel incendio, vel inundatione aquarum, vel sterilitate agrorum? Hanc quaestionem tractat Giga de pensio. q. 62. Dux sunt opiniones: Vna asserent eum, tunc remitti debere. Sed Paulus Castrensis in concil. 318. quod incipit: Quia exceptiones. vers. Pro intellectu huius auby: volum. 1. distinguit in hunc modum: Quando fructus gratia taxationis sunt assignati, tunc nulli fructibus existentibus pensio non debetur, quia videtur tacita conditio subesse, si fructus nascentur. Interdum ff. de verbo. obl. l. 1. ff. de conditio. & demonstrat. Quando vero fructus assignantur gratia demonstrationis, demonstratio non restringit. l. Paulo Callimacho §. vltim. ff. de legat. 3. Et quia cum referatur alicui pensio ex beneficio alterius, fructus assignantur gratia taxationis, non demonstrationis, ideo si fructus, ex toto, vel ex parte perierint, pensio non debetur. Sic etiam Felin. in cap. Ad audiendam. secundo, de rescript. vers. sexta conclusio, ubi dicit sic sensisse Abbatem in 2. Nisi essent. Hanc sententiam habet Bellenci. in tract. de subsidio charitativo. qua. 34. & Ludouicus Romanus consil. 369. quod incipit: Circa primum propositae consultationis articulus. vers. Quod sextum. Gozadi. consil. 83.

Si quaeras, Quando fructus intelliguntur assignati gratia taxationis, aut gratia demonstrationis? Respondent Paulus Castrensis & Felin. loc. sup. cit. tunc censeri assignatos fructus gratia taxationis, quando vnica oratione dicitur, ut pensio huic vel illi soluatur ex fructibus, certi beneficii: tunc vero assignantur gratia demonstrationis, quando primum dicitur, ut tanta pensio soluatur Titio Clerico, & deinde exprimitur fructus, ex quibus solui debeat. v. g. Si dictum sit: soluas pensionem Titio Clerico ex his, aut illis redditibus, tunc nominantur gratia taxationis, non demonstrationis. Si vero dictum sit: soluas pensionem centum aureorum, & deinde dicatur, soluas eam ex fructibus huius, vel illius beneficii, tunc fructus nominantur gratia demonstrationis. Et quia pensio referuari solet primo modo, ideo non debetur, secundum hanc opinionem, si nulli fructus casu aliquo extiterint. Altera opinio affirmat esse soluendam pensionem, etiam si ali-

quo casu fructus ex toto, vel ex parte perierint. Haec opinio vlti Curiae Romanae est recepta, vt ait Giga quaest. cit. numero 10. & seqq. Et addit, ita olim sensisse Alexandrum Vincentinum in consil. quodam. quod ad verbum ponit Giga loco citato. Et ratio huius est valde fauorabilis, tanquam pia, & tanquam referata Clerico pro alimentis. & Bartolus in l. Lucius. vers. Quero. pone quod testator. ff. de alimen. vel cibor. lega. dicit alimenta debent integra, etiam si sint assignata in certo fundo, ex quo tantum non solet percipi, quantum requiritur ad integra alimenta. Item quia successor in beneficio onerato pensione debet soluere pensiones praeteritas, quas Beneficiarius antecessor non soluerat, & tamen huiusmodi successor in beneficio fructus praeterito tempore non percepit. Item Beneficiarius obligatus pensionario ad soluendam pensionem, debet eam etiam primo anno, quamuis secundum consuetudinem aliquarum Ecclesiarum receptam nullos fructus primo anno percipiat. Accedit, quod etiam si beneficii fructus aliquo anno sint multo vberiores solito, pensio nihilominus non debetur maior, quam sit ab initio assignata: ergo debetur, etiam si aliquo anno fructus decreuerint.

Si obijcias: Pensio est onus reale impositum in fructibus beneficii: ergo si nulli sint fructus, ea non debetur: perreunt enim re perit onus, quod est in illa. Respondeo, pensionem esse onus impositum in beneficio alterius. Vnde quomodo quis habet beneficium, debet pensionem soluere: item quamuis pensio sit onus reale, nihilominus tamen in litteris Pontificijs apponit clausula, qua Pontifex obligat pensionario ipsum beneficium, & quemuis alium in beneficio successorem. & inde est, vt si Beneficiarius aliquo anno pensionem non soluerit, quia non potuerit, eo quod fuerit vel in carcere detentus, vel caprus ab hostibus, debeat soluere pensionem illius anni in annis sequentibus. Giga q. 75.

Quarto quaeritur, Quid sit dicendum, quando Canonicus, in cuius Canonicatu est annua pensio alicui solueda, constituta, Canonicatum dimittit, & alium optat secundum consuetudinem in multis Ecclesijs vsu receptam in quibus datur optio Canonice, vt antiquior optet Canonicatum pinguiorem vacantem? De hac quaestione Giga de pensionibus quaest. 36. Dicendum est, quando occurrit in Ecclesia Canonicatus sunt ipsa distincti, ita vt Canonici singulos habeant Canonicatus, tunc dubitari non potest, quin ille soluere pensionem debeat, qui dimissum Canonicatum, & pensionem grauatam fuerit assecutus. Is enim, qui optando ad ditiores Canonicatum ascendit, immunitas est ac liber ab onere pensionis, quia assignatur Canonicatum tali onere liberum. Si autem Canonicatus non sunt distincti, sed Collegium Canonicorum singulis annis ministerio & opere procuratoris vel Syndici distribuit in singulos Canonicos certam portionem fructuum in frumento, vino, oleo, vel pecunia consistentem, tunc optans debet pensionem soluere, sicut antea, quia per optionem non est nouum Canonicatum consecutus, sed solum vberiorum fructuum portionem. Sic Rota decis. 470. quae incipit: Quanti temporis, in nouis. Giga quaestione citata n. 3. & 4.

Quinto quaeritur, Quid sit dicendum, si Titius Pensionarius anticipatis solutionibus receperit a Caio Beneficiario pensiones trium annorum sequentium, & deinde ius suae pensionis transfulerit ad Seium potestate legitima superioris, An Caius beneficiarius debeat soluere pensiones eorum trium annorum Seio nouo Pensionario, etiam si eas soluerit Titio antiquo Pensionario? Giga de pensionibus, quaestione 88. dicit, hanc quaestionem esse pulchram, & notabilem, & a nemine disputatam, & in vitamque partem argumenta proponit, & concludere videtur numer. 5. Seium, si res secundum aequitatem expendatur, ad quem est translata pensio, non posse exigere a Caio Beneficiario pensiones trium annorum, quas anticipatae soluerat Titio Pensionario, quia solutione eius quod debetur, obligatio tollitur. l. Nihil interest, C. de sci. & inf.

Quibus

Quibus mod. toll. ob. Ergo sicut Titius cum recepit anticipatas illas pensiones, eas petere non potest, sic nec Seius, qui videtur loco Titij subrogatus per translationem pensionis, & subrogatus naturam & conditionem sortitur eius, in cuius locum subrogatur. *l. Si eum, §. Qui iniuriarum, ff. Si quis cautionib. Item ratio bonæ fidei non patitur, ut bis idem exigatur, ca. Bona fides, de Regul. Iuris in sexto & l. Bona fides, ff. cod. tit. Dicendum itaque est, quidquid Gigas sentiat, Seium, ad quem est translata pensio, posse iure exigere à Caio rectore beneficij pensiones illorum trium annorum, quas anticipare soluerat Titio primo pensionario: Ratio huius est, quia cum ex vno ad alium pensio transferretur, noua pensio constituitur, & imponitur beneficio, & antiqua extinguitur: non enim pensio vacat, aut impetratur sicut beneficium: ergo cum Seius nouam pensionem obtinuerit, impositam in beneficio Caij, consequens est, ut possit exigere à Caio pensiones, etiam si eas Titio soluerit anticipatis solutionibus: sibi enim imputet Caius, quod eas soluerit anticipare Titio Pensionario, quia scire debebat, pensionem extinguere, cum transferretur, & consolidari cum ipso beneficio, in cuius fructibus erat constituta: ac proinde anticipata solutio facta Titio, ipsi Seio nocere non potuit. Eadem ratione si Prelatus rem Ecclesiæ locauit ad aliquot annos, & toto eo tempore locationis mercedem recepit, & postea moriatur, talis solutio nihil nocet successori, *ca. vit. de pecul. Clericor. l. Si quis domum, §. 1. ff. locat.* Sic etiam usufructuarius locatæ nequit fructus vitæ vitam suam. *l. Si quis domum citata, & Pensionarius æquiparatur usufructuario, ut probat Gigas de pensionibus, qu. 1.**

Sexto quæritur, Quid dicendum, quando statuto, vel consuetudine alicuius Ecclesiæ receptum est, ut nouus Canonicus debeat dare Canonicorum Collegio dimidiam partem omnium fructuum duorum primorum annorum: Finge Titium esse in Canonicum illius Ecclesiæ milium, in cuius Canonicatu Romanus Pontifex referuauit Caio Clerico annuam pensionem. Quæstio est, An Titius Canonicus persolvere debeat integram dimidiam partem fructuum illorum duorum annorum Collegio prædictæ Ecclesiæ sine detractone pensionis, verbi gratia. Fructus Canonicatus sunt trecenti nummi aurei, & pensio referuata est centum aureorum, quæritur iam, An Titius solvere debeat Canonicis illius Ecclesiæ ducentos aureos, An vero trecentos? *De hac quæstione Gigas de pensio. quæst. 39.* Videtur dicendum, Titium prædictum Canonicum solum debere solvere Canonicis Ecclesiæ dimidiam partem fructuum duorum primorum annorum detracta in primis pensione: Id probat Gigas *quæst. citata auctoritate Bald. l. 1. C. de fructib. & litis expensis, ver. Pone impetrari à Papa, vbi ait Fructus, & redditus beneficij considerari debere detracta pensione: Vt si quis, inquit, impetrauerit beneficium à Papa, cuius fructus annui sint 200. nummi aurei, vi huiusmodi priuilegij poterit habere beneficium 300. aureorum, si huiusmodi beneficium sit pensio, vel onere grauarum 100. aureorum, quia tale beneficium re ipsa non dicitur habere redditus annuos nisi 200. aureorum. Et in l. Sed si hoc, §. Quidem, ff. de Cond. & demonst. dicitur tantum valere beneficij redditus, quantum valent deductis oneribus. Idem dicit Alexand. & Paul. Casstr. in l. Non amplius, ff. de legat. 1. Dec. in consil. 156. quod incipit: Statutum Casbedralis.*

Septimo quæritur, An Regula Cancellariæ, qua cautum est, ut si Clericus resignans beneficium, non superuiuat per dies 20. à resignatione facta, beneficium resignatum intelligatur vacare per obitum, non per resignationem: locum etiam habeat in Pensionario, sicut in Beneficiario, v. g. Titius Pensionarius habens à Papa potestatem transferendi pensionem ad alium, vi huiusmodi potestatis transtulit ad Caium, & decessit ante 20. dies à translatione facta, An hæc translatio habeat vim? Respondeo cum Gigante de pensio. qu. 58. non valere, quia pensio, ut superius dixi, non est beneficium Ecclesiasticum,

nec appellatione beneficij comprehenditur, ut probat Gigas q. 28. nec potest cum beneficio Ecclesiastico permu-
tari. Gigas qu. 33. nec Pensionarius villo iure cogitur reside-
re in Ecclesia, in qua pensionem habet. Gigas quæst. 31. item pensio simul haberi potest cum beneficio sub eodem
recto Gigas q. 32. Regula vero Cancellariæ solum loquitur
de beneficijs Ecclesiasticis resignatis. Sic etiam sensit
Gomezius in prædicta Regula Cancellariæ, q. 16.

Octauo quæritur, An Titius Pensionarius priuilegium habens à Papa, ut nullo modo cogi possit ad decimam Papalem soluendam ex pensione, & nihilominus à Collectore decimarum Apostolico cogitur eam soluere, sibi noceat si soluerit, ne vexetur, protestatus tamen, ut suum priuilegium saluum, & integrum maneat? Respondeo, cum Gigante, quæst. 61. huiusmodi protestationem ei prodesse, ut colligitur ex Bartolo in l. 1. C. de his, qui sponte publica munera subeunt. lib. 10. & Ludouico Romano in consil. 252. quod incipit: Pro decisione proposita consultationis, vbi quærit, An solutio onerum aliquando facta per eos, qui habent priuilegium immunitatis, protestatione præmissa noceat eis? Et dicit non nocere, quod probat auctoritate Doctorum in l. Voluntaria. C. De excusatione tutela, & in cap. Accedentibus, de Priuileg. & cap. Cum accessissent, de Constit. Ratio huius est, quia talis solutio non est sponte facta, siquidem Titius Pensionarius soluit, ne vexaretur. Item quia soluit eo pacto, ut suum priuilegium esset illud, & saluum: secus esset, si Titius nulla præmissa protestatione decimam solueret, tunc enim dicendum esset id, quod dici solet in ea quæstione, An per actum contrarium quis suo priuilegio renuntiare videatur? de qua quæstione Felin. & alij in cap. Cum accessissent, de Constitus. & Innocent. in cap. Accedentibus, de Priuileg. Cardinal. in Clem. sapo, §. Sitamen, qu. 20. de verbor. significatione. Bartol. & Alexand. in l. Beneficium, ff. de Constit. Principum.

Decimo quæritur, Quid sit dicendum, si Titius impetrauerit à Papa annuam pensionem referuata in fructibus beneficij quod Caius habet, & per tres, vel quatuor annos literas Pontificias excipiendas Titius non curauit, & interim mortuus est Caius, qui beneficium possidebat eo tempore, quo fuit referuata pensio Titij, & postea Titius literas Pontificias obtinuit, & eas Seio in beneficio possessori denuntiauit, An possit Titius à Seio exigere præteritas pensiones trium, vel quatuor annorum? *De hac quæstione. Gigas de Pensionibus, qu. 10.* In primis ratio dubitandi est, quia Titius culpa sua per tres, vel quatuor annos Pontificias literas impetrare non curauit, ergo sibi imputet. Deinde Seius per tres vel quatuor annos nullos fructus ex beneficio percepit, ergo nullo iure cogitur pensiones præteritas soluere. Nihilominus dicendum est, ut recte ait Gigas quæst. citata, posse iure Titium exigere à Seio nouo beneficij possessore, prædictas præteritas pensiones, quia ut sæpe dictum est, pensio est onus quoddam reale beneficio impositum, ac proinde transit ad quemcumque, qui in beneficio succedit. Nec obstat, si nullos fructus ante perceperit: satis enim est, si habeat beneficium tali onere grauarum. Nec iudem impedit, quod Titius per tres, vel quatuor annos literas Pontificias culpa sua non impetrauerit: quia eo ipso quod Papa ante tres vel quatuor annos pensionem annuam referuauit Titio, debentur ei pensiones illorum annorum secundum conscientiam.

Finis Libri Octauis.